

формуляції препаратів з поверхнево-активними речовинами. Багато уваги приділяється створенню ідеальної формуляції.

УДК 631.811.982

ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРУ РОСТУ НА РІСТ І РОЗВИТОК ГІБРИДІВ СОНЯШНИКА

Дубінський Артем - студент групи А-421 відділення «Агрономія»

Науковий керівник – Федорук Інна Василівна – завідувач відділення «Агрономія», викладач вищої категорії Коледжу ПДАТУ

Коледж Подільського державного аграрно-технічного університету

Вивчення ролі окремих груп фітогормонів у регуляції росту і розвитку рослин визначило можливість використання цих сполук, їх синтетичних аналогів та інших фізіологічно активних речовин з конкретною фізіологічною дією в наукових цілях і в сільськогосподарській практиці.

Регулювати ріст і розвиток рослин – значить добре збалансувати дії речовин, що прискорюють і затримують ці процеси. Фітогормони і синтетичні регулятори росту широко використовують у сільському господарстві. Деякі з речовин, що застосовуються, служать синтетичними аналогами природних регуляторів. Аналогами ауксинів є індолілмасляна кислота (ІМК), нафтилоцтова кислота (НОК), 2,4-Д (2,4-дихлорфеноксіоцтова кислота) та ін.; аналогами абсцизової кислоти і етилену – етрел, етерон та ін.

Вже багато років посіпль аграрії України віддають перевагу вирощуванню соняшнику, адже саме ця культурна рослина є найбільш стабільною щодо отримання прибутку. З 2015 року почалося стрімке зростання технологічності. Ареал його розповсюдження наразі дуже широкий - від Півдня до Півночі, від Сходу до Заходу. Попит як на насіння, так і на продукцію із соняшнику постійний і, що важливо, майже четверта частина виробництва соняшнику у світі припадає саме на Україну, із загальних 40 млн т - близько 11 млн т нашого, українського.

Відомий агрохімічний концерн BASF, один зі світових лідерів у сфері захисту рослин, вивів на ринок інноваційний препарат Архітект™ - регулятор росту рослин із фунгіцидним ефектом.

«Архітект™ - це перше та єдине рішення, яке допоможе розкрити справжній потенціал вашого соняшнику» - стверджують виробники.

У його складі три діючі речовини — піраклостробін, 100 г/л; прогексадіон кальцію, 25 г/л; мепікватхлорид, 150 г/л, що представляють хімічні групи стробілурини, ацилциклогексадіони та сполуки четвертинного амонію. Препаративна форма — суспо-емульсія (СЕ).

Такий препарат був довгоочікуваним нашими аграріями, і саме для такої стратегічної та високорентабельної культури, як соняшник.

Торік науковцями НВФ «ФУНГІ» ПП у польових умовах були проведені дослідження із визначення біологічної та господарської ефективності препарату росторегулюючої дії Архітект™ за використання його у період вегетації соняшнику.

Досліди закладалися на випробувальному полігоні Одеського селекційного приватного інституту, що у Роздільнянському районі Одеської області.

Застосовували Архітект™, обприскуючи посіви одноразово у фазі ВВСН 18 (8 справжніх листків соняшнику). Саме у цей фізіологічний період росту соняшнику можливо попередити розвиток найбільш проблемних хвороб, а саме збудників білої та сірої гнилей, фомозу, борошнистої роси, пероноспорозу та частково альтернаріозу. За усунення проблеми розвитку хвороб у цей час також реальним є вплив препарату на підвищення показників урожайності.

Спостереження, що проводилися кожні 7 діб після обробки препаратами, показували реальний пріоритет Архітект™ із нормою витрати 1.5-2.0 л/га + Турбо (сульфат амонію), 0.75-1.0 кг/га. Рослини у цих варіантах візуально мали потовщене стебло та листя більш насиченого зеленого кольору у порівнянні з контрольним варіантом, де не застосовувався жодний препарат.

Також візуально відмічалася невіривняність за висотою рослин у контролі, тоді як на ділянках з Архітект™ 1.0-2.0 л/га + Турбо 0.5-1.0 кг/га усі рослини були однієї висоти.

Особливе значення має фунгіцидний захист соняшнику. Відомо, що для успішності вирощування будь-якої культурної рослини необхідно передбачати її захист від збудників хвороб, яких є безліч. Спектр хвороб соняшнику значний, та й шкідливість доволі висока.

За період проведення досліджень Архітект™ визначали ефективність фунгіцидної дії Архітект™ та еталонних фунгіцидів.

На контрольному варіанті розвиток захворювань був таким:

- фомоз. Розвиток хвороби від 6 до 5 балів у динаміці. Інтенсивність розповсюдження — від 20 до 30%;
- склеротініоз. Розвиток хвороби від 7 до 6 балів у динаміці. Інтенсивність розповсюдження — від 15 до 25%;
- ботритіоз. Розвиток сірої гнилі сягав 7-6 балів у динаміці. Інтенсивність розповсюдження — від 20 до 25%.

Отже перевагою у використанні препарату є:

- 1) кошик - краща виповненість, більша кількість та вища якість насінин;
- 2) листя та стебло - коротші міжвузля та товще стебло, міцніші рослини – знижується можливість вилягання та запобігає втратам врожаю;
- 3) коренева система - кращий розвиток кореневої системи, ефективніше поглинання води та поживних речовин.